

Lebo ako v Adamovi všetci zomierajú, zrovna tak i v Kristovi všetci budú oživení.

1. Korinským 15:22

A tak teda ako jedným pádom odsudzujúci výrok na všetkých ľudí na odsúdenie,

tak i jedným ospravedlňujúcim výrokom dar milosti na všetkých ľudí na ospravedlnenie života.

Rímskym 5:18

Verš 1. Korinským 15:22 paralelou medzi Adamom a Kristom navodzuje predstavu, že tak, ako všetci ľudia v Adamovi zomierajú, rovnako budú všetci ľudia v Kristovi aj oživení, a to v zmysle, že všetci ľudia budú vzkriesení z mŕtvych do života, do fyzických tiel (pozri aj Zjavenie 20:5). Podobne je to aj vo verši Rímskym 5:18, v ktorom ide o paralelu medzi odsúdením všetkých v Adamovi a ospravedlnením všetkých v Kristovi, a to v zmysle, že v Kristovi budú všetci ľudia spasení. V článku sa budeme venovať otázke významu slova všetci a jeho použitiu v oboch týchto veršoch.

Význam pojmov a výrazov

Smrť (zomretie) v Adamovi

Všetci ľudia, ktorí sa rodia, ktorí prichádzajú na tento svet, zomreli v Adamovi – sú mŕtvi v Adamovi. Pád Adama tam na počiatku spôsobil smrť všetkých ľudí. Táto smrť má niekoľko dôsledkov (rovín):

a) Duchovná smrť – človek nemá spoločenstvo s Bohom, žije svoj život v oddelení od Boha. Žije v stave, ktorý Písmo označuje ako mŕtvy v hriechoch a prestúpeniach (Kolosenským 2:13; Efezkým 2:5).

b) Fyzická smrť (pomenovaná aj prvá smrť) – človek musí raz zomrieť. Táto smrť znamená oddelenie ducha (duše a ducha) od fyzického tela. Duch tých, ktorí zomreli ako mŕtvi v Adamovi (fyzicky zomreli v stave „mŕtvi vo svojich hriechoch a prestúpeniach“), odchádza do záhrobia (tej časti podsvetia, ktorá sa nazýva aj peklo; pozri údel boháča v Evanjeliu podľa Lukáša 16:23-24).

c) Druhá smrť – tí, ktorí fyzicky zomreli ako mŕtvi v Adamovi, raz vstanú (vyjdú zo záhrobia) k súdu a ako odsúdení pôjdu do ohnivého jazera, preč od tváre Pánovej. V ohnivom jazere si budú odpykávať trest večného zahynutia (2. Tesalonickým 1:9). Ohnivé jazeró je tá druhá smrť

(Zjavenie 20:14, 21:8).

Vzkriesenie z mŕtvych (oživenie) v Kristovi

Výrazy „vzkriesenie“, „oživenie“ či „vstanie z mŕtvych“ sú v Božom slove do veľkej miery synonymické.

Vo verši 1. Korinským 15:22 je paralela medzi zomretím v Adamovi a oživením v Kristovi. Tak ako smrť tých, ktorí sú v Adamovi, má tri roviny, rovnako tak aj oživenie v Kristovi má tri roviny:

a) Oživenie z duchovnej smrti – tí, ktorí sú v Kristovi, boli oživení zo stavu duchovnej smrti. Majú Ducha Kristovho (Rímskym 8:9), boli splodení z Ducha a obnovení Svätým Duchom (Títovi 3:5), už viac nie sú pre Boha mŕtvi, ale sú Bohu živí (Rímskym 6:13), narodili sa znova a sú novým stvorením.

b) Fyzická smrť – tí, ktorí sú v Kristovi, síce tiež musia podstúpiť fyzickú smrť (ak zomrú fyzicky ešte pred druhým príchodom Pána) v zmysle oddelenia ducha/duše od tela, avšak nejdú do záhrobia (pekla), ale naopak, idú k Pánovi, kde v jeho prítomnosti očakávajú na vzkriesenie z mŕtvych v zmysle oslávenia a strávenia večnosti v novom nebeskom tele (Skutky 7:59; Filipským 1:23).

c) Oslobodenie od druhej smrti – tým, ktorí sú v Kristovi, ktorí sú v ňom oživení, druhá smrť neuškodí (Zjavenie 20:6), nebudú tráviť večnosť v ohnivom jazere, ale v nebeskom Jeruzaleme vo večnom živote v oslávenom tele na novej zemi a v novom nebi.

Slovo vzkriesenie či vstanie z mŕtvych (či dokonca „zobudenie sa“) má okrem širšieho významu aj svoj špecifický význam, keď popisuje vyvolanie a vyjdenie zo záhrobia (z hrobu, Ján 5:28-29, Daniel 12:2). Vyvolanie z miesta, kde sa nachádzal duch človeka po fyzickej smrti po oddelení od fyzického zemskeho tela. Písmo učí o dvoch typoch vzkriesenia:

a) Vzkriesenie k životu (Ján 5:29; Daniel 12:2; oživenie - Zjavenie 20:5). Toto je označené aj ako prvé vzkriesenie z mŕtvych (Zjavenie 20:5). Prvé vzkriesenie sa týka len tých, ktorí zomreli vo viere v evanjelium Ježiša Krista, ktorí sú Kristovi, ktorí sú spravodliví (1. Tesalonickým 4:14; 1. Korinským 15:23,51-52). Pritom dôjde k tomu, že duch týchto ľudí dostane nové oslávené telo. Dôjde k opätovnému spojeniu ducha s telom, ale toto telo bude nové, bude to oslávené alebo duchovné telo na rozdiel od zemskeho tela, v ktorom žili pred svojou smrťou (1. Korinským 15:35-49).

Spravodliví, žijúci v okamihu vzkriesenia spravodlivých mŕtvych, budú zo zeme vychvátení a súčasne premenení do nových tiel. Všetci, ktorí majú podiel na prvom vzkriesení, budú ďalej existovať v tele, v ktorom už budú existovať vo večnosti – a budú tam v novom tele.

Na prvé vzkriesenie sa môžeme dívať ako na vychvátenie Cirkvi, lebo pri ňom ide o vzkriesenie spravodlivých mŕtvych a vychvátenie spravodlivých žijúcich a ich spoločné stretnutie sa s ich Pánom, s hlavou Cirkvi (1. Korinským 15:51-52).

b) Vzkriesenie k súdu, k odsúdeniu (Ján 5:29; Zjavenie 20:12); vzkriesenie na potupu a hnus (Daniel 12:2). Týka sa tých, ktorí za svojho pozemského života neuverili v evanjelium Ježiša Krista. V tomto prípade Písmo nič nezjavuje o tom, že by išlo o vzkriesenie do akýchkoľvek (nejakých) tiel.

Oživenie

Pojmy oživenie a vzkriesenie sa tiež v značnej miere prekrývajú, ako sme to už opísali vyššie v prípade oživenia v Kristovi. Základný význam oboch je uvoľnenie (vyslobodenie) z moci smrti. V širšom zmysle slovo oživenie je synonymom slova vzkriesenie. V užšom zmysle slova sa ním rozumie:

a) Dať život tomu, v čom predtým život nebol – dať život materiálnej, neživej veci (1. Mojžišova 2:7, pozri aj Lukáš 19:40).

b) Vzkriesenie z duchovnej smrti – k tomu dôjde po uverení v evanjelium a znovuzrodení (Ján 5:24-25).

c) Opätovné privedenie k životu, čiže opätovné spojenie ducha a tela – vzkriesenie z fyzickej smrti. Tu je použitím slova oživenie daný dôraz na opätovné spojenie ducha s telom. Pritom nemusí nutne ísť už o pochovaných ľudí. V takomto zmysle boli vzkriesení či oživení: Jairova dcéra (Lukáš 8:41), syn vdovy z Nainu (Lukáš 7:14), Lazar (Ján 11:43-44), mŕtvi, ktorí vyšli z hrobov pri zmŕtvychvstaní Pána (Matúš 27:52-53), Tabita (Skutky 9:40). Všetci títo boli oživení alebo aj vzkriesení, ale do zemských tiel, do tela, aké mali pred svojou smrťou, do tela, ktoré ešte podliehalo smrti a porušeniu/rozkladu. Toto oživenie či vzkriesenie z mŕtvych treba odlišovať od oživenia či vzkriesenia, ku ktorému dôjde pri prvom vzkriesení (Zjavenie 20:4-5), ktoré bude už do nových, oslávených, duchovných tiel (1. Korinským 15:51-52).

d) Vyvolanie zo záhrobia. Tak chápeme slovo oživenie vo verši Zjavenie 20:4 („A ostatní mŕtvi neožili, až sa dokoná tisíc rokov“) a druhé vzkriesenie. Tí, ktorí podliehajú druhému vzkrieseniu, sú súdení ako tí, ktorí sú mŕtvi (Zjavenie 20:12). Sú v stave mŕtvych, teda sú v stave, v ktorom ich duch nie je zjednotený s telom, nemá telo – na rozdiel od tých mŕtvych z prvého vzkriesenia, ktorí ožili a kralovali s Kristom tisíc rokov (Zjavenie 20:4-5). Tí, ktorí patria do prvého vzkriesenia, sú vyvolaní zo záhrobia a súčasne dostanú aj nové, duchovné telo – sú vyvolaní a vstanú k životu. Tí, ktorí vstanú (z hrobu) pri druhom vzkriesení, sú vyvolaní zo záhrobia k súdu a sú súdení ako mŕtvi – a v tomto stave sú aj uvrhnutí do ohnivého jazera, a tak tam už zostávajú navždy (Marek 9:43-48). Písmo o ich tele nič nehovorí, a preto ostávame len pri konštatovaní, že pred veľkým bielym trónom stoja ako mŕtvi.

Ospravedlnenie

Téma zomretia v Adamovi a oživenia v Kristovi tvorí jadro evanjelia. Zomretie v Adamovi a oživenie v Kristovi je však neoddeliteľne prepojené s právnymi aspektami týkajúcimi sa spravodlivosti človeka: „A tak teda ako jedným pádom odsudzujúci výrok na všetkých ľudí na odsúdenie, tak i jedným ospravedľujúcim výrokom dar milosti na všetkých ľudí na ospravedlnenie života“ (Rímskym 5:18). Každý, kto zomiera v Adamovi, zomiera preto, lebo je na neho pre Adama vzťahnutý odsudzujúci výrok – za hriech je smrť. Každý, kto je v Kristovi oživený, je oživený vďaka tomu, že dostal milosť ako dar, vďaka ospravedľujúcemu výroku.

Ospravedlniť (niekoho) je právny výraz a súdny výrok, ktorý znamená oslobodenie spod obžaloby, vyhlásenie za nevinného. Je opakom slova odsúdiť. V biblickom ponímaní ide o ospravedlnenie bezbožného, ktorý uveril v evanjelium Ježiša Krista. Byť Bohom ospravedlnený súčasne znamená aj byť ním právne, súdnym rozhodnutím uvedený, ustanovený do postavenia spravodlivého, pretože pred Bohom sú možné len dve postavenia: hriešnik (vinník) alebo spravodlivý (nevinný). Ospravedlniť niekoho teda súčasne znamená aj vyhlásiť ho za spravodlivého, čím je zároveň zbavený viny. V akte ospravedlnenia sa zjavuje Božia milosť, ako o tom vyučuje apoštol Pavol v Liste Rímskym 3:24.

Podčiarkujeme, že výraz ospravedlniť niekoho neznamena urobiť ho spravodlivým (v zmysle vlastnej skutkovej spravodlivosti), ale znamená iba prehlásiť ho za spravodlivého a zaobchádzať s ním (nakladať s ním) ako so spravodlivým (správať sa k nemu ako ku spravodlivému). Poznávame, že tu, na tomto mieste textu hovoríme iba o právnej stránke ospravedlnenia.

Ako dosiahne Boh toho, že z nespravodlivého sa stane spravodlivý, je iná téma, ktorej sa venujeme na inom mieste (pozri článok Spravodlivosť, viera a ospravedlnenie^{A)}). Pre dôležitosť správneho pochopenia to zopakujeme: Ospravedlniť je právny výraz. Ospravedlniť niekoho znamená vyniesť rozsudok (súdny výrok, výnos, rozhodnutie), ktorým je človek vyhlásený za spravodlivého (a zároveň za nevinného). Opakom ospravedlnenia je vyhlásenie za vinného, ktoré je tiež právnym výrazom. Vyhlásenie za vinného znamená následné odsúdenie vinníka.

Slovo „všetci“ vo verši 1. list Korinským 15:22

Výklad výrazov: „všetci v Adamovi“ a „všetci v Kristovi“

a) Paralela: v Adamovi a v Kristovi

Všetci, ktorí sú potomkami Adama, v Adamovej rodovej línii, zomierajú (pozri vyššie tri roviny smrti). A to sú všetci ľudia bez výnimky, lebo ľudom je uložené raz zomrieť a následne po smrti byť súdení (Židom 9:27). Ježiš nemusel zomrieť, lebo on nie je splodený z muža (on nie je v Adamovi), on je splodený zo Svätého Ducha. Ježiš Kristus nemusel zomrieť (Ján 10:17-18). On zomrel dobrovoľne a preto, lebo zástupne za nás zobral na seba naše hriechy. Pretože sú všetci ľudia v Adamovi (okrem Pána Ježiša), všetci prirodzene zomierajú. Dôraz na slove všetci je v tom zmysle, že z toho niet ani jednej výnimky.

Analogicky (paralelne): všetci, ktorí sú v Kristovi, tí všetci budú oživení. Aj v tomto výraze slovom všetci je daný dôraz na to, že nikto, kto je v Kristovi, nebude z oživenia vynechaný, na nikoho sa nezabudne. Slovom všetci je teda tu v tomto verši povedané, že sa na nikoho nezabudne. Nikto, kto je v Adamovi, nebude vynechaný zo smrti^{B)} a rovnako tak (paralela) nikto, kto je v Kristovi, nebude vynechaný z oživenia – prejde zo smrti do života^{C)}.

Pri výklade tohto verša musíme držať v pamäti, že tu v tomto verši ide o paralelu (prirovnanie), lebo to je kľúč pre pochopenie významu slova všetci. Význam slova „všetci“ je

určený kontextom. V prvom prípade „všetci“ znamená všetci tí, ktorí sú v Adamovi, v druhom prípade „všetci“ znamená všetci tí, ktorí sú v Kristovi. Ak toto pustíme zo zreteľa, môžeme verš pochopiť nesprávne, a to tak, že všetci ľudia, spasení aj nespasení, pri vyvolaní zo záhrobia (vyjdú z hrobov – Ján 5:29) budú oživení v zmysle, že budú mať, čiže dostanú nejaké telo. A nielen to! Dokonca by hrozilo nesprávne pochopenie druhého výskytu slova „všetci“ v tomto verši v zmysle, že všetci ľudia bez rozdielu budú v Kristovi spasení a vojdú do večného života, čo by predstavovalo univerzálne spasenie všetkých ľudí. Takéto chápanie je však vylúčené kontextom Písma, keď Písmo učí o dvoch skupinách ľudí, pričom jedni vstanú do večného života a druhí na večné zahynutie (Daniel 12:2; Ján 5:28-29).

b) Kontext celej 15. kapitoly hovorí iba o tých, ktorí sú v Kristovi; o tých, ktorí uverili na kázeň evanjelia. Bezbožníci do tejto skupiny, do tohto kontextu nepatria. Čítaj verše 11, 17, 23, 35, v ktorých sa hovorí o tých, ktorí majú vstať a prísť sem na zem spolu s Kristom, a to sú iba tí, ktorí patria Kristovi, ktorí sú v ňom – ostatní na zem neprídu – ale budú uvrhnutí do ohnivého jazera (Zjavenie 20:15; Marek 9:43-48; nespasení, bezbožní nie sú v Kristovi). Aj vo verši 42: neporušiteľné, nebeské, duchovné telá dostanú iba tí, ktorí budú vo večnosti s Kristom – to je dané iba tým, ktorí patria do prvého vzkriesenia (1. Tesalonickým 4:13-18; 1. Korinským 15:51-52).

c) Pred smrťou a pred vzkriesením všetci ľudia majú zemské telá (prach si a na prach sa obrátiš – 1. Mojžišova 3:19). Tí, ktorí patria do prvého vzkriesenia, dostanú pri vzkriesení nové, oslávené, nebeské, duchovné telá (verše 1. Korinským 15:37-49). Všetci, ktorí patria Kristovi, majú podiel na prvom vzkriesení. Platí to aj opačne: Všetci tí, ktorí majú podiel na prvom vzkriesení, patria Kristovi.

Tí, čo patria do druhého vzkriesenia, a to sú tí, ktorí stoja pred veľkým bielym trónom, sú mŕtvi. Pred bielym trónom teda stoja iba mŕtvi. Písmo o tele mŕtvych stojacich pred veľkým bielym trónom nič nehovorí. Preto nemáme nijaký dôvod usudzovať, že aj títo z druhého vzkriesenia dostanú nejaké telá. Môžeme si ale pripomenúť, že mŕtvy je ten človek, u ktorého je duch oddelený od fyzického tela. Duch mŕtveho človeka nemá telo. Smrťou sa neviditeľná

nemateriálna zložka človeka (duch) oddelí od tela. Telo sa uloží do hrobu a rozpadne sa a duch nespaseného odchádza do záhrobia, kde čaká, až bude zo záhrobia vyvolaný k súdu (Ján 5:28-29).

Slovo „všetci“ vo verši Rímskym 5:18

Zatiaľ čo 15. kapitola v 1. liste Korinským sa zaoberá hlavne vzkriesením spravodlivých mŕtvych, tých, ktorí zomreli vo viere v evanjelium Ježiša Krista, 5. kapitola listu Rímskym (verše 12-21) vykladá dôsledky toho, čo to znamená byť v Adamovi a byť v Kristovi. Aj v tejto kapitole ide zase o paralelu odsúdenia všetkých tých, ktorí sú v Adamovi, a ospravedlnenia všetkých tých, ktorí sú v Kristovi.

Všetci ľudia sú v Adamovi vinní, sú v odsúdení a nachádzajú sa pod Božím hnevom. Toto sa týka všetkých ľudí bez rozdielu, všetkých tých, ktorí sa na tento svet narodili ako Adamovi potomkovia. Paralelne s touto skutočnosťou platí, že všetci tí, ktorí sú v Kristovi, sú všetci do jedného ospravedlnení. V Kristovi však nie sú ospravedlnení všetci ľudia, ale iba všetci tí, ktorí sú v Kristovi, ktorí patria jemu (veriaci v evanjelium). Aj tu slovo všetci je použité vo význame, že na nikoho sa nezabudne. Všetci v Adamovi sú vinní a sú v odsúdení – nikto nebol vynechaný, na nikoho sa nezabudlo. Paralelne tak aj v Kristovi. Všetci, ktorí sú v Kristovi, sú pod milosťou a sú ospravedlnení – nikto (kto je v Kristovi) nie je z milosti a ospravedlnenia vynechaný, na nikoho (kto je v Kristovi) sa pri ospravedlnení nezabudlo.

Slová „všetci“ a „mnohí“ ako synonymá

Z viacerých miest Písma je zrejmé, že slová „všetci“ a „mnohí“ Božie slovo niekedy používa synonymicky a zameniteľne. Napríklad vo verši Daniel 12:2 je napísané, že „mnohí z tých, ktorí spia v zeme prachu, sa zobudia...“ Ak by sme toto slovo brali na tomto mieste doslovne, bez toho, aby sme zvážili kontext celého Písma a hlavne evanjelia, mohli by sme nadobudnúť pri tomto verši dojem, že nie všetci zomrelí, ale iba niektorí (mnohí), ktorí spia v prachu zeme (čiže sú v záhrobí), vstanú (zobudia sa, vyjdú zo záhrobia). Z kontextu Písma však už vieme, že všetci zomrelí ľudia (každý jeden) vstanú z hrobu (zo záhrobia), a to jedni (tí stále mŕtvi v Adamovi) k večnému zahynutiu a druhí (tí, ktorí zomreli v Kristovi, sú v Kristovi aj oživení) k večnému životu. To znamená, že slovo „mnohí“ v Danielovi 12:2 znamená „všetci“, a to všetci bez výnimky. Podobne v Rímskym 5 vo veršoch 12-21 Písmo používa slová „všetci“ a „mnohí“ zameniteľne, pričom tak obsah slova „všetci“, ako aj „mnohí“ je definovaný kontextom tejto pasáže. V prípade tých, ktorí sú v Adamovi, slovo „všetci“ a rovnako aj slovo „mnohí“ označuje všetkých ľudí bez výnimky, pretože každý človek, ktorý sa narodil na svet, v Adamovi zomrel. V prípade tých, ktorí sú v Kristovi, slovo „všetci“ a rovnako aj slovo „mnohí“ označuje „všetkých tých, ktorí sú v Kristovi“.

Záver

Na celý verš 1. Korinským 15:22 sa dívame ako na paralelu, lebo paralelou je, a tak tento verš aj vykladáme. Pritom:

a) Samotný výraz v Kristovi všetci budú oživení chápeme doslovne, a to tak, že duch každého z tých, ktorí sú v Kristovi, ktorí patria Kristovi, bude vyvolaný zo záhrobia a bude zjednotený s novým, osláveným, duchovným telom – teda všetci, ktorí sú v Kristovi, ktorí patria Kristovi, budú oživení, čiže budú vzkriesení do života. Na nikoho z tých, ktorí patria Kristovi, sa pri vzkriesení do života nezabudne, nikto nebude vynechaný. Ale aj opačne: do života budú vzkriesení iba tí, ktorí patria Kristovi, ktorí zomreli vo viere v evanjelium Ježiša Krista. Toto sa týka tých a iba tých všetkých mŕtvych, ktorí majú podiel na prvom vzkriesení (Zjavenie 20:6). Iba títo budú v doslovnom zmysle slova oživení – vstanú k životu a budú mať telo.

b) Vo všeobecnom význame slovo oživenie znamená, že všetci budú na Kristov hlas (povel) vyvolaní zo záhrobia a vyjdú z hrobov (Ján 5:28-29), všetci budú uvoľnení z moci smrti a pekla (Daniel 12:1-2; Ján 5:28-29; Zjavenie 20:4-5,13). Tí, ktorí boli oživení podľa verša Zjavenie 20:4, kraľovali spolu s Kristom, z čoho vyplýva, že prišli a boli v tele, lebo aj Kristus sa na zem vráti v tele (Skutky 1:10-11). Zatiaľ čo ostatní, tí z druhého vzkriesenia, boli videní iba ako mŕtvi – duchovia bez tela (Zjavenie 20:12-13).

Vtedy, keď sa na výraz „zrovna tak i v Kristovi všetci budú oživení“ dívame ako na paralelu s výrazom „ako v Adamovi všetci zomierajú“, slovo všetci dáva ten zmysel, že v Adamovi všetci zomierajú (pričom niet výnimky) a rovnako tak sa nezabudne ani na jedného z tých, ktorí sú v Kristovi, lebo všetci do jedného budú oživení. Vyvolanie a vyjdenie zo záhrobia sa týka všetkých zomrelých. Týka sa tých z prvého a aj z druhého vzkriesenia. Vzkriesenie do života (oživenie v doslovnom zmysle) sa týka len tých z prvého vzkriesenia, len všetkých tých a iba tých, ktorí patria Kristovi.

c) Podobne tak, ako je to so slovom všetci v 1. liste Korinským 15:22, je to aj so slovami všetci a mnohí v Rímskym 5:12-21. Aj tu sú použité tak, že ich obsah definuje kontext (v Adamovi, v Kristovi) a majú význam: niet výnimky, na nikoho sa nezabudne, nikto nebude vynechaný.

Poznámky a zdroje

A) Spravodlivosť, viera a ospravedlnenie, Solas číslo 41, zima 2018, str.

B) Slovo zomrieť v Adamovi znamená aj to, že sa rodíme na svet mŕtvi vo svojich hriechoch a prestúpeniach, pretože od narodenia je na nás vzťahnutý odsudzujúci výrok pre Adamovu vinu, pre Adamov pád. A navyše sme porušení hriechom (pretože smrť vošla pre Adama do sveta a prešla na všetkých ľudí, a to nielen fyzická smrť, ale smrť ako princíp ľudského bytia v stave „mŕtvi pred Bohom“), čiže aj sami hrešíme od narodenia. Zomrieť v Adamovi znamená viac, než len že raz musím zomrieť fyzicky a potom bude druhá smrť. Znamená celý balík troch rovín smrti.

C) Aj toto má tri roviny. Už pri uverení v evanjelium sme na Kristov hlas (duchovne) vstali z mŕtvych (Ján 5:24-25), teda sme boli duchovne oživení/vzkriesení, už sme prešli zo smrti do života, pretože už žijeme, sme živí pred Bohom. Sme znovuzrodení, teda žijeme ako nové stvorenie (2. Korinským 5:17). Zároveň nás ešte čaká to, že pri prvom vzkriesení (vychvátení Cirkvi) definitívne prejdeme zo smrti do života. Druhá smrť sa nás už ale netýka, od nej sme oslobodení.